

Laticrete PermaColor Select

Revisjonsdato: 27.03.2015

1. IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG SELSKAPET/FORETAKET**1.1 Produktidentifikator**

Kjemikaliets navn	Laticrete PermaColor Select
Produkt type	K35100 SEMENT/BETONG/MØRTEL
Utgave nummer	1.0

1.2 Identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Anvendelse	Sementbasert fugemasse. Bransjekoder i henhold til produktregisteret: 43.99 ANNEN SPESIALISERT BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHET
Anvendelser som frarådes	Dette produktet anbefales ikke for annen bruk enn det som er angitt over.

1.3 Opplysning om leverandør av sikkerhetsdatabladet

Leverandør	LATICRETE NORDIC AS Postboks 165 Kalbakken 0903 Oslo Norge Telefon: 23 33 90 00 Fax: 23 33 90 01 www.laticrete.no info@laticrete.no
E-post	info@laticrete.no
Ansvarlig	LATICRETE NORDIC AS
Utarbeidet av	Sensor Chemcontrol AS
1.4 Nødtelefon	Giftinformasjonen: +47 22 59 13 00.

2. FAREIDENTIFIKASJON**2.1 Klassifisering av stoffet eller blandingen**

Klassifisering i henhold til 1272/2008EC	Eye Dam 1; H318: Alvorlig øyeskade. Skin Irrit 2; H315: Irriterende for huden. Skin Sens 1; H317: Sensibiliserende ved hudkontakt.
Klassifisering i henhold til 67/548/EEC og 1999/45/EC	Xi; R37/38-43-41

2.2 Merkningselementer**Piktogram**

Varselord	Fare
Faresetninger	H318 Gir alvorlig øyeskade. H317 Kan utløse en allergisk hudreaksjon. H315 Irriterer huden.

SIKKERHETS DATABLAD

Laticrete PermaColor Select

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 27.03.2015

Sikkerhetssetninger

Generelle P101 Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden.
P102 Oppbevares utilgjengelig for barn.
P103 Les etiketten før bruk.

Forebygging P261 Unngå innånding av støv/røyk/gass/tåke/damp/aerosoler.
P264 Vask huden grundig etter bruk.
P272 Tilsølte arbeidsklær må ikke fjernes fra arbeidsplassen.
P280 Benytt vernehansker /verneklær/vernebriller/ansiktsskjerm.

Tiltak P302+P352 VED HUDKONTAKT: Vask med mye såpe og vann.
P305+P351+P338 VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter;
Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre; Fortsett skyllingen.
P310 Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege.
P321 Særlig behandling, se informasjon på etiketten.
P333+P313 Ved hudirritasjon eller utslett: Søk legehjelp.
P362+P364 Alle tilsølte klær tas av, og vaskes før de brukes på nytt.
P363 Tilsølte klær må vaskes før de brukes på nytt.

Disponering P501 Innhold/beholder leveres til godkjent mottaksstasjon for farlig avfall.

2.3 Andre farer

Kjemikaliet tilfredsstill ikke kriteriene for PBT eller vPvB i samsvar med REACH vedlegg XIII.
Inneholder kjemikalie(r) som er klassifisert som reproduksjonsskadelige.
Inneholder kjemikalie(r) som skal betraktes som kreftfremkallende ved innånding

3. SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2 Blandinger

Ingrediens	Identifisering	Klassifisering etter forordning		Vekt-%
		67/548/EEC, 1999/45/EC	1272/2008 (CLP)	
Silikasand	Ec/Nlp nr: 238-878-4 Cas nr: 14808-60-7	IK	Note:Æ	50-65
Kalsiumaluminat sement	Ec/Nlp nr: 266-045-5 Cas nr: 65997-16-2	Xi; R38-41	Skin Irrit 2; H315 Eye Dam 1; H318	10-30
Portland sement, Cr(VI) < 2 ppm	Ec/Nlp nr: 266-043-4 Cas nr: 65997-15-1	Xi; R37/38-41-43	Skin Irrit 2; H315 Skin Sens 1B; H317 Eye Dam 1; H318 STOT SE 3; H335	1-20
Kalsiumsulfat	Ec/Nlp nr: 231-900-3 Cas nr: 7778-18-9	IK	Note:Z	3-10
Kalsiumhydroksid	Ec/Nlp nr: 215-137-3 Cas nr: 1305-62-0	Xi; R37/38-41	Skin Irrit 2; H315 Eye Dam 1; H318 STOT SE 3; H335	0-2
Litium Karbonat	Ec/Nlp nr: 209-062-5 Cas nr: 554-13-2	Xn; R22 Xi; R37/38-41 T; R48/23/24/25-60-61	Acute Tox 4; H302 Skin Irrit 2; H315 Eye Dam 1; H318 STOT SE 3; H335 Repr 1A; H360 STOT RE 1; H372	0-0,2

Tegnforklaring

Xi=Irriterende. T=Giftig. IK=Ikke klassifiseringspliktig.
Eye Dam 1: Alvorlig øyeskade.
Acute Tox 4: Akutt giftighet.
Skin Irrit 2: Irriterende for huden.
STOT SE 3: Spesifikk målorgantoksisitet - enkelteksponering.
Forklaring til relevante fare- og risikosetninger (R og H setninger) finnes i seksjon 16.

Ingredienskommentarer

Klassifiseringen gjelder for hvert enkelt stoff, ikke for produktet.
Alle konsentrasjoner er oppgitt som vektprosent.

Note Æ: Stoffet er oppført fordi det har en grenseverdi (administrativ norm).

Note Z: Selv om komponenten ikke er klassifisert som farlig i henhold til henhold til bestemmelse (EF) No 1272/2008 gir den verdifull informasjon om produktets sammensetning.

SIKKERHETSATABLAD

Laticrete PermaColor Select

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 27.03.2015

4. FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding	Symptomatisk behandling ved innånding av støv. Hvis den skadede ikke puster, gi kunstig åndedrett. Frisk luft, varme og hvile, helst i bekvem halvsittende stilling. Sørg for frie luftveier.
Hudkontakt	Ta av tilsølte klær og sko. Tilsølte klær må vaskes før de brukes på nytt. Vask med mye såpe og vann. Ved tvil eller ved vedvarende symptomer - søk legehjelp.
Øyekontakt	Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege. Start skylling umiddelbart, ikke utsett start av skylling for å finne en spesifikk skyllevæske. Skyll også grundig under øyelokkene. Fjern eventuelle kontaktlinser. (Dersom Diphoterine finnes på stedet, så bruk dette istedenfor vann.) Fortsett kontinuerlig skylling i 30 minutter.
Svelging	Skyll munnen med vann (bare dersom personen er ved bevissthet). Kontakt lege omgående og vis denne etikett eller emballasje.

4.2 De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

n/a

4.3 Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Ved ulykke eller uvelhet, ta straks kontakt med lege, vis fram bruksanvisningen eller sikkerhetsdatabladet om det er tilgjengelig.

5. BRANNSLOKINGSTILTAK

5.1 Slukningsmidler

Passende slukningsmidler	Vanntåke, skum, CO2 og pulver.
Uegnete slukningsmidler	Unngå rettet vannstråle i slukningsarbeidet.

5.2 Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

n/a

5.3 Råd til brannmannskaper

Brannmannskap må bruke standard verneutstyr med flammehemmende jakke, hjelm med ansiktsvern, hansker, gummistøvler og selvforsynt pusteapparat i lukkede rom.

6. TILTAK VED UTILSIKTEDE UTSLIPP

6.1 Personlige forsiktighetsregler, verneutstyr og nødrutiner

Bruk verneutstyr som beskrevet i seksjon 8.2 i sikkerhetsdatabladet. Beholdere med oppsamlet materiale skal merkes nøye med korrekt innhold. Hold mennesker og dyr unna det forurensede området. Bare trent personell bør utføre opprensning ved store utslipp. Bruk egnede verneklær.

6.2 Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Unngå dannelse og spredning av støv.

6.3 Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Støvlag bør fjernes med våtrengjøring eller avsug (bør være eksplosjonsikkert utstyr) og man skal unngå metoder hvor støvet kan virvles opp.

6.4 Henvisning til andre avsnitt

Se avsnitt 7 for informasjon om sikker håndtering.
Se avsnitt 8 for informasjon om personlig verneutstyr.
Se avsnitt 12 for informasjon om økologi.
Se avsnitt 13 for informasjon om fjerning av avfall.

7. HÅNDTERING OG LAGRING

7.1 Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Bruk vernebriller/ansiktsskjerm. Bruk egnede vernehansker. Unngå kontakt med øynene, huden og klærne. Håndteres i samsvar med god hygiene og sikkerhetspraksis. Brukerveiledningen skal følges for å oppnå sikker bruk og best mulig resultat.

7.2 Vilkår for sikker lagring, samt eventuelle uforenligheter

Oppbevares i tett lukket originalemballasje på et tørt og kjølig sted.

Spesielle egenskaper og farer

Kan gi allergi ved hudkontakt. Fare for alvorlig øyeskade.

7.3 Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Sementbasert fugemasse.

8. EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONLIG BESKYTTELSE

8.1 Kontrollparametre

Ingrediens	Einecs nr	CAS nr	8 timer		Korttid		Ref.	Anm.	År
			mg/m3	ppm	mg/m3	ppm			
Kalsiumaluminat sement	266-045-5	65997-16-2	10				Norsk	1	2015
Portland sement, Cr(VI) < 2 ppm	266-043-4	65997-15-1	10				Norsk	1	2015

Databladet er utarbeidet av Sensor Chemcontrol AS - www.sensor.as

SIKKERHETS DATABLAD

Laticrete PermaColor Select

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 27.03.2015

Kalsiumhydroksid	215-137-3	1305-62-0	5			Norsk	E	2015
Silikasand, Respirabelt støv		14808-60-7	0,1			Norsk	K7	2015
Silikasand, Totalstøv		14808-60-7	0,3			Norsk	K7	2015

Anmerkning om tiltak- og grenseverdier

Norsk = Tiltaksverdier og grenseverdier for forurensninger i arbeidsatmosfæren. Hentet fra Forskrift om tiltaks- og grenseverdier.

Anmerkning K: Kjemikalier som skal betraktes som kreftfremkallende.

Fotnote 7: Støv som inneholder a-kvarts, kristobalitt og/eller tridymitt vurderes ut fra summasjonsformel. Samtidig må verdiene for sjenerende støv overholdes.

Anmerkning E: EU har en veiledende grenseverdi for stoffet.

Fotnote 1: Tiltaksverdien er fastsatt lik verdien for sjenerende støv.

8.2 Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen

Sunn fornuft og sikkerhetsregler skal alltid brukes ved allmenn omgang med kjemikalier. Sørg for at emballasjen er riktig merket for å forebygge uforutsett inntak eller feilaktig bruk. Sørg for god arbeidshygiene. Sørg for bruk av anbefalt verneutstyr og vernetøy. Sørg for tilstrekkelig utsug eller ventilasjon på arbeidsplassen. Unngå kontakt med øyne og hud.

Åndedrettsvern

Åndedrettsmaske med partikkelfilter P2.

Den europeiske standardiseringskommiteens (CEN) standarder EN136, EN140 og EN405 angir åndedrettsvernsmasker, EN149 og EN143 angir filteranbefalinger.

Øyevern

Bruk godkjent øyevern. Øyevern skal være i henhold til standarden EN 166. Øyespylingsutstyr skal være tilgjengelig, helst også dusjmulighet.

Håndvern

Beskyttelseshansker av nitril, neopren eller PVC med AQL < 0,65 og i henhold til standard EN 374-3, Kat III anbefales.

Hanskenes egnethet og gjennombruddstid vil variere avhengig av de spesifikke bruksforholdene. Kontakt hanskeprodusenten for spesifikke råd ved valg av hansker og gjennombruddstider for ditt bruk. Undersøk og eventuelt erstatt slitte eller ødelagte hansker. Om kontakt med underarmene er sannsynlig, bruk hansker med mansjetter.

CE-standardene EN420 og EN374 gir generelle krav, og angir hansketype.

Annet hudvern enn håndvern

Støvtett beskyttelsesdrakt.

Annen informasjon

Personlig verneutstyr skal oppfylle kravene som er gitt i forskrift om konstruksjon, utforming og produksjon av personlig verneutstyr, fastsatt av Arbeidstilsynet, best.nr. 523. Det er god industriell hygieneprosedyre å unngå hudkontakt mest mulig. Unngå bruk av ringer, klokker e. l. som er egnet til å holde på produktet og derved forårsake hudreaksjoner. Beskyttelsekrem kan hjelpe til å beskytte utsatte hudområder, men kan ikke erstatte hansker. Fjern forurensete klær for å unngå hudkontakt. Etter vask av huden påføres fet hudkrem for å erstatte tapt hudfett. Hold god orden. Spesifikke hygienetiltak: Praktiser god personlig hygiene som vasking etter håndtering av produktet og før spising, drikking og/eller røyking. Vask regelmessig arbeidstøy og verneutstyr for å fjerne forurensninger. Kast tilsølt arbeidstøy og sko som ikke kan vaskes.

9. FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1 Opplysninger om fysiske og kjemiske egenskaper

Form	Pulver
Farge	Variabel farge
Lukt	Luktfri
Lukterskel	n/a
pH (kons.)	n/a
Smeltepunkt/ frysepunkt	n/a
Startkokepunkt og kokeområde	n/a
Flammepunkt	n/a
Fordampingshastighet	n/a
Antennelighet (fast stoff, gass)	n/a
Øvre/nedre antennelighets- eller eksplosjonsgrense	n/a
Damptrykk	n/a
Damp tetthet	n/a
Relativ tetthet	1.48
Løselighet(er)	n/a
Løselighet i vann	50% - Delvis løselig.

SIKKERHETSATABLAD

Laticrete PermaColor Select

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 27.03.2015

Fordelingskoeffisient n-oktanol/vann	n/a
Selvantenningsstemperatur	n/a
Nedbrytingstemperatur	n/a
Viskositet	n/a
Ekspløsjonsegenskaper	n/a
Oksidasjonsegenskaper	n/a
9.2 Andre opplysninger	n/a

10. STABILITET OG REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet	n/a
10.2 Kjemisk stabilitet	Stabil under normale forhold.
10.3 Mulighet for farlige reaksjoner	n/a
10.4 Forhold som skal unngås	Unngå varme, flammer, gnister og andre antennelseskilder.
10.5 Uforenlige materialer	n/a
10.6 Farlige nedbrytningsprodukter	Forbrenningsprodukter kan inneholde hydrogensulfid, karbonmonoksid og karbondioksid

11. TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1 Opplysninger om toksikologiske virkninger	
For ingrediens LD50 oral Referanse	kalsiumhydroksid 7340 mg/kg (Rotte) American Industrial Hygiene Association Journal. Vol. 30, Pg. 470, 1969.
For ingrediens LD50 oral Referanse	Litium Karbonat 525 mg/kg (Rotte) Kiso to Rinsho. Clinical Report. Vol. 7, Pg. 1273, 1973.
Akutt giftighet	Innånding av tørrproduktet kan være irriterende for luftveiene. Gjentatt eller langvarig innånding av partikler kan forårsake luftveissykdommer. Inntak kan forårsake irritasjon i munn, svelg og fordøyelseskanal.
Hudetsing/ hudirritasjon	Irriterer huden.
Alvorlig øyeskade/ øyeirritasjon	Gir alvorlig øyeskade. Kan gi mekanisk irritasjon.
Sensibiliserende ved innånding eller hudkontakt	Kan utløse en allergisk hudreaksjon.
Skader på arvestoffet i kjønnseller	Ingen av kjemikalieene oppført i seksjon 3 er klassifisert som arvestoffskadende (mutagene).
Kreftfremkallende egenskaper	Inneholder kjemikalie(r) som skal betraktes som kreftfremkallende ved innånding.
Reproduksjonstoksisitet	Inneholder kjemikalie(r) som er klassifisert som reproduksjonsskadelige.
STOT - enkelteksponering	Basert på tilgjengelig data blir ikke kriteriene for klassifisering møtt.
STOT - gjentatt eksponering	Basert på tilgjengelig data blir ikke kriteriene for klassifisering møtt.
Aspirasjonsfare	Basert på tilgjengelig data blir ikke kriteriene for klassifisering møtt.
Annen informasjon	Sannsynlig eksponeringsvei: Hudkontakt. Innånding av støv eller luftpartikler.

12. ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1 Giftighet	Ingen kjent økotoksikologisk effekt.
For ingrediens LC50 Referanse	kalsiumhydroksid 195 mg/l (Fisk 96 timer) Ufodike, E.B.C., and B.C. Onusiriuka 1990. Acute Toxicity of Inorganic Fertilizers to African Catfish, Clarias gariepinus (Teugals). Aquac.Fish.Manag. 21(2):181-185; Adema, D.M.M.1985. Aquatic Toxicity of Compounds that may be Carried by Ships (Marpol)
12.2 Persistens og nedbrytelighet	n/a
12.3 Bioakkumuleringsevne	Ingen bioakkumulering er indikert. Det forventes ingen skadelige langtidseffekter på vannorganismer.
12.4 Mobilitet i jord	Oppløselig i vann.
12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering	Kjemikaliet inneholder ikke PBT eller vPvB stoffer. Kjemikaliet tilfredsstiller ikke kriteriene for PBT eller vPvB i samsvar med REACH vedlegg XIII.
12.6 Andre skadevirkninger	n/a

SIKKERHETSATABLAD

Laticrete PermaColor Select

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 27.03.2015

13. INSTRUKSER VED DISPONERING

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Avfallsgrupper

EAL: 17 01 01 betong.

Angivelse av EAL-koder er kun veiledende. Sjekk alltid avfallskoden med henblikk på den aktuelle tilstand produktet befinner seg i. De endelige avfallsgrupper og koder må bestemmes av sluttbruker basert på den faktiske bruken av produktet.

Emballasje

Forurenset emballasje skal behandles som rest-kjemikalier.

Annen informasjon

Tømming i omgivelsene må unngås.

Produktet får ikke slippes ut i avløp, vassdrag eller i grunnvann. Unngå hudkontakt. Fare for alvorlig øyeskade.

14. TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1 FN-nummer

n/a

14.2 FN-forsendelsesnavn

n/a

14.3 Transportfareklasse(r)

ADR/RID klasse

n/a

14.4 Emballasjegruppe

n/a

14.5 Miljøfarer

n/a

14.6 Særlige forsiktighetsregler ved bruk

n/a

14.7 Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

n/a

15. REGELVERKSMESSIGE OPPLYSNINGER

15.1. Særlige bestemmelser og særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for kjemikallet

Kommisjonsforordning (EU) nr. 453/2010 av 20. mai 2010 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkjenning av samt begrensninger for kjemikalier (REACH) vedlegg II (Vedlegg II - "II").

Europaparlaments og rådsforordning (EF) nr. 1272/2008 av 16. desember 2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og blandinger, om endring og oppheving av direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF, og om endring av forordning (EF) nr. 1907/2006.

Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier).

ADR/RID Forskrift om landtransport av farlig gods 2013.

ECHA (European Chemicals Agency) C&L Inventory database.

Kommisjonsforordning (EU) nr 944/2013 av 2 Oktober 2013 (ATP5).

Ex-ECB databasen (<http://esis.jrc.ec.europa.eu/index.php?PGM=cla>).

Avfallsforskriften (miljøverndepartementet) - FOR 2004-06-01 nr 930: Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall.

15.2 Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Leverandøren har ikke gjennomført en vurdering av kjemikaliesikkerhet for stoffet eller stoffblandingen.

Annen informasjon

Klassifiseringen av dette produktet er gitt på grunnlag av de foreliggende opplysninger fra leverandøren.

16. ANDRE OPPLYSNINGER

Relevante fare og risiko setninger for hver ingrediens

H302 Farlig ved svelging.

H315 Irriterer huden.

H317 Kan utløse en allergisk hudreaksjon.

H318 Gir alvorlig øyeskade.

H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene.

H360 Kan skade forplantningsevnen eller gi fosterskader.

H372 Forårsaker organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.

R-22 Farlig ved svelgning.

R-37/38 Irriterer luftveiene og huden.

R-38 Irriterer huden.

R-41 Fare for alvorlig øyeskade.

R-43 Kan gi allergi ved hudkontakt.

R-48/23/24/25 Giftig: alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning ved innånding, hudkontakt og svelging.

SIKKERHETS DATABLAD

Laticrete PermaColor Select

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 27.03.2015

	R-60 Kan skade forplantningsevnen.
	R-61 Kan gi fosterskader.
Henvisninger til viktig litteratur og spesielle datakilder	Sikkerhetsdatablad fra leverandøren.
Forkortelser i dokumentet	N/a - Ikke relevant eller kjent informasjon. AQL - Acceptance Quality Level (Akseptabelt kvalitetsnivå definerer antall % defekte komponenter som anses akseptabelt). EAL - Den europeiske avfallslisten. VPvB - Very Persistent and very Bioaccumulative (require special attention under REACH). PBT - Persistent, Bioaccumulative and Toxic.
Første gang utgitt	27.03.2015
Utskriftsdato	07.04.2015
Annen informasjon	Revidert og kvalitetssikret av: Sensor Chemcontrol AS Storgata 30 3611 Kongsberg Norge Tlf: 32 77 06 60 E-post: helpdesk@sensor.as.

--- SIKKERHETS DATABLAD i henhold til EU direktiv 67/548/EEC, 1999/45/EC og 453/2010 av 20. Mai 2010 ---